

Spis treści

Wstęp (Jerzy Jambor)	5	II. Powrót do ziół (1930-1939)	
I. Ogrody zdrowia i domowe apteczki		1. Organizacja, jakiej nie było	45
1. Polskie tradycje zielarskie	9	Zarząd	45
2. Wizjonerzy	15	Biuro	50
Jan Biegański	15	Członkowie	53
Jan Marian Dobrowolski	17	Instruktoriat	55
Maria Chmielińska	20	„Wiadomości Zielarskie”	58
Jan Kazimierz Muszyński	21	Źródła finansowania	61
Wacław Jan Strażewicz	23	2. Plantacje – podstawa i priorytet zielar-	
Władysław Szafer	25	stwa	63
3. Pierwsze kroki w stronę nowoczesnego		Na poletkach doświadczalnych	63
zielarstwa	29	Produkcja zielarska na dużą skalę	66
Bariery	29	Uprawy zbiorowe	70
Powstanie TPPRL	32	„ <i>To się opłaca</i> ”	73
„Rośliny Lecznicze i Przemysłowe” ..	35	3. W pracowniach naukowców	75
Dla producentów, zbieraczy, aptekarzy		Kompleksowe badania ziołoleczni-	
i hurtowników	36	ctwa ludowego	75
Przemiany	41	Standaryzacja surowców	76
		PKZ jako mecenas	78

4. Zielarstwo jako element polskiej racji stanu	79	Centrala Zielarska	127
Między polityką a ekonomią	80	O przemianach w tonie osobistym...	130
PKZ ambasadorem Polski	83		
5. Krajowy rynek zielarski	85	V. Nadzieje i rozczarowania (1956-1962)	
Początki zorganizowanego handlu ziołami	85	1. Na fali krótkotrwałej odnowy	137
Spółdzielczość zielarska	86	Nowa organizacja zielarzy	137
6. Dialog ze społeczeństwem	89	Zaplecze finansowe	139
Nauczyć mądrości ziół	89	Znów „Wiadomości Zielarskie”	140
Ochrona przyrody	91	2. Załamanie produkcji zielarskiej	143
		Głosy oddolnej krytyki	143
		Zioła – artykuł deficytowy	146
		3. Ze Zjednoczeniem, dla Zjednoczenia ...	149
		Porozumienie z Herbapolem	149
		Zielarski łącznik	150
		Trudne czasy dla plantatorów	152
		4. Skomplikowane zagadnienie kontraktacji	155
		Centralne planowanie a kontraktacja..	155
		Przepełnione magazyny	157
		Powrót Polskiego Związku Zielarskiego	158
		Chemizacja zielarstwa	159
		Uszlachetnione odmiany roślin	161
III. Wojenne losy polskiego zielarstwa (1939-1944)		VI. Zioła – niezastąpione dobro (1963- sierpień 1980)	
1. Zniszczenie dorobku PKZ	97	1. Upolitycznienie zielarstwa	165
Powstanie Syndykatu	97	Rolnicza organizacja branżowa	165
Kłopoty z ziołami	100	Sprawy codzienne	168
2. Akcja zielarska	101	„Zielarski Biuletyn Informacyjny” ...	170
Niemieccy i polscy organizatorzy ...	101	Kolejny powrót „Wiadomości Zielarskich”	173
Polscy zbieracze	102	2. Nieopłacalność upraw zielarskich	175
		„Spotęgować wiarę w produkcję ziół”	175
		Kłopoty z suszarniami i skupem	178
		3. Zbieracze i plantatorzy	181
		Portret zbieraczy ziół	181
IV. Zielarstwo centralnie planowane (1945-1956)			
1. Prawie jak przed wojną	109		
Powstanie Polskiego Związku Zielarskiego	109		
Na wzór dawnego Komitetu	112		
2. Tworzenie państwowego monopolu na zioła	115		
Reorganizacja upraw i produkcji zielarskiej	115		
Nacjonalizacja handlu zielarskiego...	119		
3. Nowe fundamenty zielarstwa	121		
Zielarstwo upolitycznione	121		
Pierwsze Zrzeszenie Plantatorów i Zbieraczy Ziół	123		

Plantatorzy indywidualni	182	Pierwsza kadencja	234
Sekcje i zespoły plantatorów	185	2. Nowy styl pracy PKZ	237
4. Zielarski holding w socjalistycznym		Rozwój struktury organizacyjnej	237
państwie	187	Prace Komitetu	240
Rozwój Zjednoczenia „Herbapol” ...	187	3. Rzeczywistość zaskakująca trudnościami	245
Nasiennictwo zielarskie	188	Profesjonalizacja i ograniczenia han-	
Mechanizacja upraw zielarskich	190	dlu ziołami	245
5. Stawiając na wiedzę	193	Kłopoty „Wiadomości Zielarskich”...	247
Nauka i praktyka	193	Sejmiki barometrem stanu zielarstwa	250
Nowości agrotechniczne	196	4. Światowe trendy	257
Nowy trend – normalizacja	198	Tajemnicza Komisja E	257
Nowości farmaceutyczno-lekarskie	199	Zasady rejestracji fitofarmaceuty-	
6. Ucząc się na błędach	201	ków	259
„ <i>Homo naturae lupus est</i> ”	201		
Na ratunek przyrodzie	202		
VII. Ku odnowie zielarstwa		IX. Fitoterapia jako dział medycyny nauko-	
(sierpień 1980 – czerwiec 1991)		wej (marzec 1997-2009)	
1. Samorządni i niezależni jak „Solidarność”	207	1. Nowe kierunki i formy działalności	
Bunt plantatorów i zbieraczy ziół	207	PKZ	265
Reaktywacja Polskiego Związku		Od prywatyzacji firmy do moder-	
Zielarskiego	210	nizacji rynku	265
Nowe czasy, dawne problemy	213	Kongresy PKZ	268
2. Dobrowolnie z „Herbapolem”	215	Sekcja Fitoterapii PTL	270
Zmiany w „Herbapolu”	215	Fundacja Bliżej Ziół – Bliżej Zdro-	
Najpoważniejszy kryzys zielarstwa...	218	wia	272
3. Przed burzą	221	Sekcje plantatorskie i przedstawiciele	
Środki naprawcze	221	sklepów zielarskich	274
Nowe trendy	222	2. Ewolucja formuły spotkań środowiska	
Od magii do racjonalizmu	224	zielarskiego	275
		Lubelskie sejmiki	275
		Poznańskie sejmiki	276
		INTERHERBA	280
		4. Nowoczesne zielarstwo szansą Polski	
		w UE	283
		GMP, GAP, ISO	283
		Perspektywy leku roślinnego	286
		Przed akcesją do Unii	290
VIII. Fitoterapia dziedzina medycyny			
alternatywnej (czerwiec 1991 – marzec 1997)			
1. Odrodzenie Polskiego Komitetu Zielar-			
skiego	231		
Sejmiki Zielarzy i Fitoterapeutów	231		

X. Zakończenie	295	Zusammenfassung	387
XI. Nie tylko o Polskim Komitecie Zielarskim	301	Summary	391
1. Kto był kim w polskim zielarstwie w XX wieku	303	Wykaz ważniejszych skrótów	395
2. Portret Zarządu Polskiego Komitetu Zie- larskiego	319	Spis ilustracji	397
3. Firmy zielarskie o sobie (stan w 2008 r.)...	329	Indeks nazwisk	401
4. Oddział Roślin Zielarskich Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielar- skich w Poznaniu	379	Indeks nazw botanicznych	407